

Izzivi ohranjanja biotske pestrosti v tropskih ekosistemih – delavnica Srečanja Azija-Evropa (ASEM)

Katja Šporar

Ko se ti kot študentu biologije ponudi priložnost, da lahko odpotuješ na drugi konec sveta na delavnico o biotski pestrosti tropskega gozda, ne odlašaj niti minute. Po nekajmesečnem čakanju sem izvedela, da sem bila izbrana kot predstavnica Slovenije na delavnici *Srečanja Azija-Evropa (ASEM, The Asia-Europe Meeting)*, ki je bila od 12. do 24. maja letos v Bandar Seri Begawanu, glavnem mestu Bruneja. Seveda sem ponudbo z največjim veseljem sprejela in kmalu odletela v sultanat Brunej na severni obali Bornea (država se uradno imenuje Brunei Darussalam, kar v arabščini pomeni Brunej, bivališče miru).

Srečanje Azija-Evropa, ustanovljeno leta 1996, je neformalna oblika sodelovanja, ki združuje 27 članic Evropske unije, dve

evropski državi, Evropsko komisijo, 20 azijskih držav in sekretariat ASEAN-a (Zveze držav Jugovzhodne Azije, Association of Southeast Asian Nations). *Srečanje Azija-Evropa* obravnava politična, gospodarska in kulturna vprašanja, njegov cilj pa je krepitev odnosov med dvema regijama v duhu medsebojnega spoštovanja in enakopravnega partnerstva.

Cilj delavnice je bil omogočiti izobraževanje bodočih znanstvenikov v regiji *Srečanja Azija-Evropa*. Izobraževanje naj bi pomagalo pri reševanju okoljskih problemov, s katerimi se soočajo tropski ekosistemi. Delavnica je bila namenjena dodiplomskim študentom, ki jih zanimajo biotska pestrost in podnebne spremembe. Iz vsake države članice *Srečanja Azija-Evropa* se je delavnice lahko udeležil le po en študent.

Slikanje pred kampusom Univerze Brunej, bivališče miru: Madžarka, Belgijka, Nizozemka, Švicarka in Slovenka.

Foto: Katja Šporar.

Po celodnevem potovanju do Bruneja so nas na letališču že čakali prostovoljci, ki so nas odpeljali do kampusa Univerze Brunei Darussalam, po slovensko Univerze Brunei, bivališče miru. Tam so nas razdelili v apart-maje, ki so spominjali prej na hotel s štirimi zvezdicami kot na študentski dom. Vsakemu udeležencu je bil dodeljen prostovoljec, ki nam je pomagal, če smo potrebovali kakšno pomoč.

Naslednjega dne so sledila otvoritev ter predavanja, ki so potekala še naslednje tri dni. Poudarek je bil na biotski pestrosti tropskega gozda ter njegovem ohranjanju. Vsa predavanja so bila izredno kakovostna, saj so predavali vodilni znanstveniki na tem področju. Teme predavanj so bile razdeljene v štiri sklope, in sicer:

1. ohranjanje biotske pestrosti: perspektiva tropskega gozda,
2. ohranjanje biotske pestrosti in podnebne spremembe,
3. merjenje, modeliranje in mapiranje biodiverzitete,
4. biotska pestrost in raziskave ekosistemov.

Naj naštejemo le nekaj predavanj:

Krasni novi svet tehnologije daljinsko vodenih letal za študij in ohranjanje biotske pestrosti, Netopirji, indikatorji stanja ekosistemov in podnebnih sprememb – kako moderna akustika in daljinsko zaznavanje pripomorejo k spremljanju netopirjev, Kako se medvrstni odnosi odzivajo na degradacijo življenjskih prostorov in spremembe podnebja? Tretji dan smo imeli seminar Srce Bornea (Heart of Borneo) na Ministrstvu za industrijo in primarne vire (MIPR), kjer smo izvedeli več o različnih raziskovalnih odpravah v Bruneju.

Kljub izredno zanimivim predavanjem pa smo vsi komaj čakali na praktično delo. Zaradi lažjega dela so nas razdelili v dve skupini. Moja skupina se je sprva odpravila na biološko postajo Kuala Belalong (Kuala Belalong Field Studies, KBFSC), do katerega je dostop možen le s čolni.

Na postaji nam je direktor središča Kushan Tennakoon povedal nekaj več o sami postaji, raziskavah, ki tu potekajo, in prihodnjih načrtih. Glavni namen biološke postaje Kuala Belalong so ustvarjanje, opisovanje in širjenje znanja o veliki raznolikosti brunejskih tropskih deževnih gozdov, z vsemi raz-

Adrenalinska pot do biološke postaje Kuala Belalong.

Foto: Katja Šporar.

Obiskovalka postaje:
pigmejska veverica
(Exilisciurus exilis).

Foto: Katja Šporar.

Drevesna žabica
(Polypedates macrotis).

Foto: Katja Šporar.

ličnimi življenjskimi oblikami in ekosistemi vred. V Bruneju najdemo najbolj raznolike in vrstno izredno bogate gozdove na Zemlji. Nedavne raziskave znanstvenikov na tropski postaji Kuala Belalong kažejo, da v gozdu Belalong še vedno obstajajo neodkrite rastlinske in živalske vrste. Poleg tega so vedenjski vzorci in ekološke vloge že opisanih vrst popolna neznanka. Novejše raziskave na tropski postaji so namenjene vplivom

globalnih podnebnih sprememb na gozdove Bruneja, spremembam v ekologiji živali kot odzivu na spremembe v vodnem in kopenskem okolju ter možnostim za alternativne vire energije. Pod vodstvom tamkajšnjih znanstvenikov smo se odpravili v tropski gozd, kjer smo spoznali tudi naprave, ki jih uporabljajo pri raziskovanju. Po brveh smo tudi splezali med krošnje dreves, kjer smo opazovali čudovit sončni vzhod.

*Bornejska rogata žaba
(Megophrys nasuta).*

Foto: Katja Šporar.

Okolica postaje je čudovita – izredno veliko metuljev, plazilcev, žab ... Najraje bi ves dan skakala naokoli ter slikala in slikala ... Orkester, katerega prve violine so bili izredno glasni škržadi, pa je skrbel, da nam tudi ponoči ni bilo dolgčas.

Na žalost pa se je naš čas tu kmalu iztekel in tako smo se vrnili v naš univerzitetni kampus. Toda že naslednjega jutra nas je avtobus odpeljal do šotnih močvirij Badas Peat Swamps v okrožju Belait. Namestili so nas pri izredno prijazni družini, kjer smo se resnično počutili kot doma. Lastnica je skrbel, da nikoli nismo bili lačni, saj nam je kuhala razne tradicionalne jedi, od pečenih banan do njihovega znanega ambujata.

Pridružil se nam je dr. Ulmar Grafe, ki nas je vodil na terene v močvirnati gozd. Tam smo prvi večer postavili mreže za lovljenje netopirjev, ki smo jih prišli preverit ponoči ter zgodaj zjutraj. Na žalost moja skupina ni imela sreče, saj se v mrežo ni ujel noben netopir. Je bila pa druga skupina bolj uspešna, saj je ujela pet osebkov štirih različnih vrst. Nič zato, saj je bil vsak obisk tega gozda izredno zanimiv in le še vprašanje časa je, kdaj bodo ti gozdovi izginili. Gozdove

namreč izsekavajo, na izsekane površine pa nasajajo plantaže oljnih palm. Ker so ti gozdovi največji z ogljikom bogati sladkovodni ekosistemi, njihovo uničenje tako sprosti izredne količine ogljikovega dioksida. Izsuševanje teh gozdov pa prispeva k pospešenemu mikrobnemu razpadu in namesto da bi se ogljik zadrževal v šoti, se izloča kot ogljikov dioksid. Ne smemo pa pozabiti na ogromno raznovrstnost endemičnih in novo odkritih živalskih in rastlinskih vrst, ki tako izgubljajo svoje življenjsko okolje.

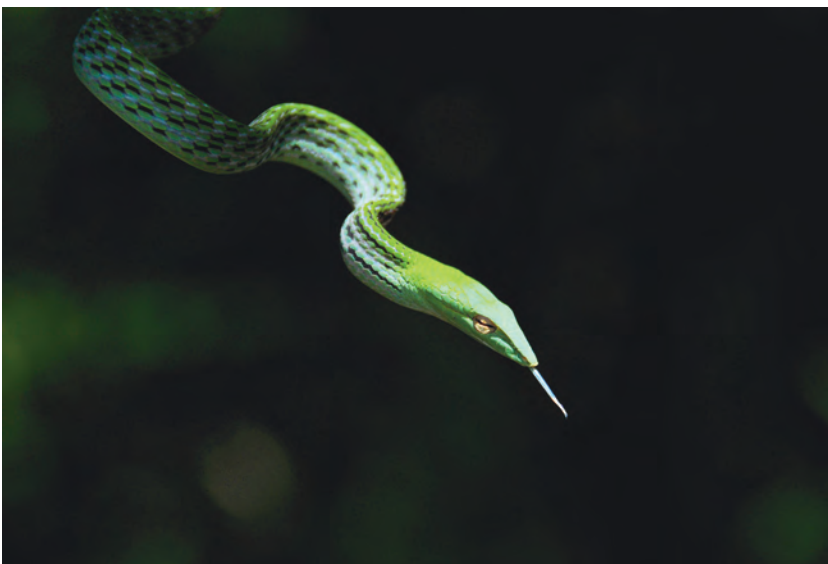
Seveda organizatorji niso pozabili na naše kulturno izobraževanje in tako smo si ogledali Tasek Merimbun ASEAN Heritage Park, nočno tržnico, s čolnom smo se popeljali med hišicami na vodi, obiskali smo tudi mošeje ter poskusili krajevno hrano ter pijačo. Ogledali smo si tudi vrt metuljev, sprehodili smo se med mangrovami ter opazovali nosane, ki so mirno počivali na vejah dreves.

Ves čas je za našo varnost skrbelo tudi medicinsko osebje, ki pa na srečo ni imelo večjega dela. Novinarji in fotografi so nam prav tako sledili na vsakem koraku in poskrbeli, da ne bomo nikoli pozabili tega

Počitek na vodovodnih ceveh po delu v gozdu. Vodovod je eden izmed mnogih razlogov za fragmentiranje in krčenje močvirnatega gozda.

Foto: Katja Šporar.

Azijska vinska kača (Ahaetulla prasina).

Foto: Katja Šporar.

izrednega popotovanja po tej majhni, a izredno bogati državi.

Izredno zanimivo je bilo sodelovati s tako raznoliko skupino ljudi, saj smo prostovoljci prihajali iz 28 različnih držav. Tako raznoliki, a vsi z enakim ciljem in zanimanjem ... Ta dva tedna sta minila, kot bi mignila. Sem pa dobila še dodatno potrditev, da je biti biolog nekaj posebnega in čarobnega.